

Digital borgerinddragelse (PRO)

Hvilke muligheder åbner det op for?

Center for Diabetes
og Hjertesygdomme

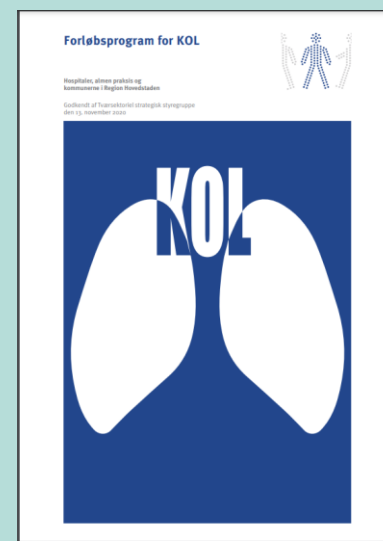
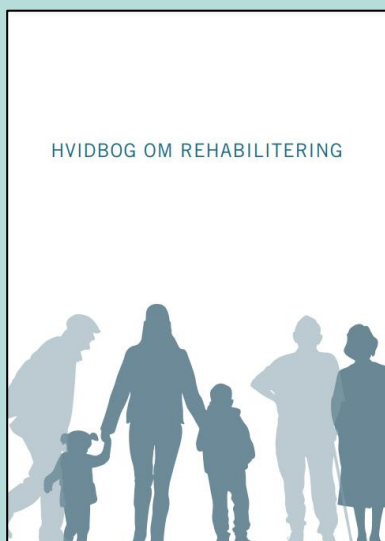
Center for Diabetes og Hjertesygdom

Tilbud til københavnere med type 2 diabetes, og/eller hjertesygdom, KOL eller astma

Målrettet og personligt tilpasset rehabiliterings-forløb som tager udgangspunkt i det enkelte menneskes behov, motivation og præferencer

Strategisk referenceramme

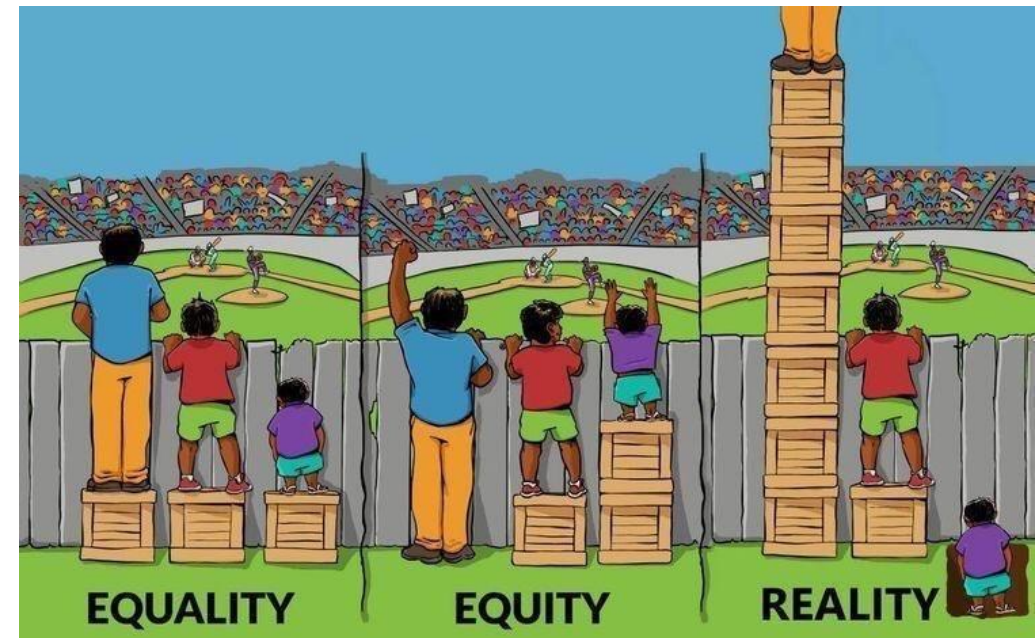
Personcentreret differentieret tilgang

Personcentreret :

- Vi tager udgangspunkt i det levede liv
- Hvad er vigtigt for mennesket med Diabetes, lungesygdomme eller andre problemstillinger: sundhedsfagligt, håb/drømme motivation, præferencer
- Medindflydelse - fælles beslutningstagning

Differentieret:

- Vi behandler mennesker forskelligt
- Behovsstyrede besøg

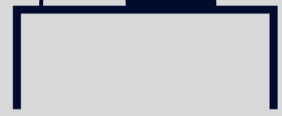
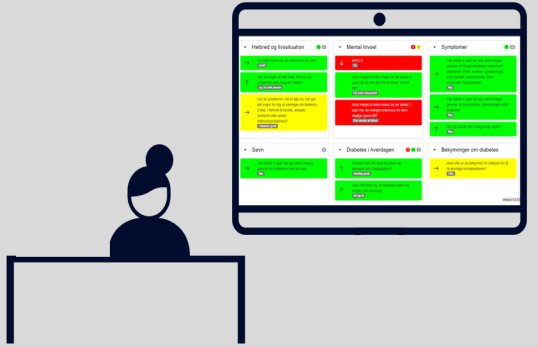
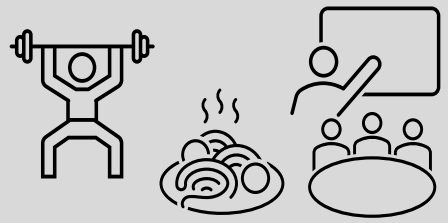

Kommunal PRO – fælles kommunal PRO løsning

- Fælles kommunalt it-system
- Første telemedicinske løsning på den fælles offentlige infrastruktur
- Alle landets kommuner har i 2023 fået adgang
- Nationale tværsektorielle PRO-skemaer på flere sygdomsområder er bygget ind i løsningen

Borger henvist til CfDH

The screen shows a patient assessment tool with several sections:

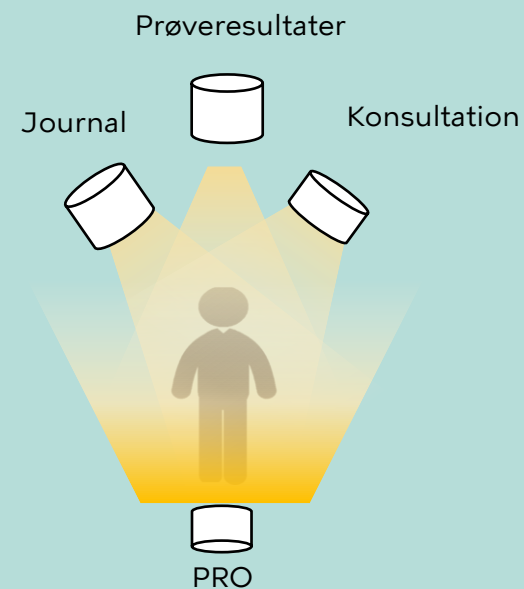
- Emner til samtalen**
  - Det er vigtigt for mig at tale om:
    - Fysisk aktivitet/stemning** (Yellow)
    - Mine forventninger til mine behandlere** (Yellow)
    - Udrednings- og størrelsesbud om f.eks. diabetes, mad, bevægelse og livsstil** (Yellow)
  - Hvilke andre emner ønsker du at tale om til din næste samtale? (Grey)
- Helbred og livssituation**
  - Generelt helbred** (Red)
    - Hvordan synes du dit helbred er alt i alt? (Dårligt)
    - Har du nogen af dem med, hvis du har problemer eller brug for hjælp? (Ja, ofte)
    - Har du problemer i dit liv lige nu, der gør det svært for dig at varetage din diabetes (f.eks. i forhold til familie, arbejde, økonomi eller andre helbredsproblemer)? (I nogen grad)
- Mental trivsel**
  - WHO-5** (Red)
    - Har du meget af tiden inden for de sidste 2 uger har du haft lyst til at gøre ting, som du plejer at gøre? (Lidt under halvdelen af tiden)
    - Hvor meget af tiden inden for de sidste 2 uger har du manglet interesse for dine daglige gerninger? (Lidt over halvdelen af tiden)
- Symptomer**
  - I de sidste 4 uger har jeg været meget generet af tilbagevendende mave-tarm problemer (f.eks. kvalme, opkastninger, sure opstød, mavesmerter, tynd mave eller forstoppelse) (Ja)
  - I de sidste 4 uger har jeg været meget generet af brystsmertter, hjertebanken eller åndenød (Ja)
  - Har du faktisk eller mistænksomt regnet? (Nej)
- Samliv og seksuel aktivitet**
  - I de sidste 4 uger har jeg været meget generet af manglende glæde ved seksualitet eller problemer med at gennemføre samleje (Ja)
- Søvn**
  - I de sidste 4 uger har jeg været meget generet af problemer med at sove (Ja)

360 grader rundt om borgers hverdagsliv og livssituation

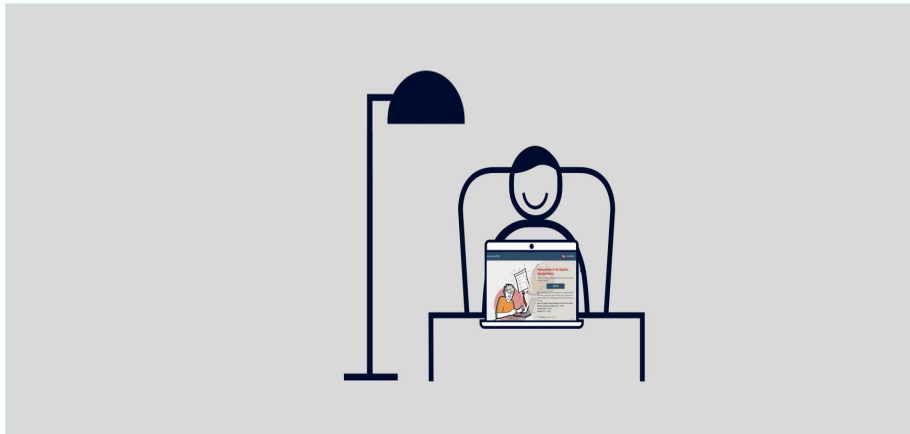
Digitalt spørgeskema om

- Fysisk og mentalt helbred
- Livskvalitet
- Symptomer
- Socialt netværk
- Funktionsevne
- Hverdagslivet
- Ønsker, behov

Bedre forberedelse til samtalerne

Borgerne

- Øget refleksion over sammenhænge mellem risikofaktorer og sygdom
- Nemmere at sætte ord på, hvad der er vigtigt

Triagering af problemstillinger, behov, ressourcer, parathed

Emner til samtalen

Det er vigtigst for mig at tale om:

Mine personlige mål for min diabetes

Dagligdagen med diabetes Spisevaner

Hjælp til at håndtere bestemte vaner, såsom alkoholforbrug eller rygning

Fysisk aktivitet/motion

Psykiske påvirkninger ved at have diabetes

Helbred og livssituation

2 2

Generelt helbred

Hvordan synes du dit helbred er alt i alt?

Godt

Har du nogen at tale med, hvis du har problemer eller brug for støtte?

Ja, for det meste

Har du problemer i dit liv lige nu, der gør det svært for dig at varetage din diabetes (f.eks. i forhold til familie, arbejde, økonomi eller andre helbredsproblemer)?

I særdeles høj grad

Mental trivsel

1 4

WHO-5

24

Hvor meget af tiden inden for de sidste 2 uger har du følt dig trist til mode, ked af det?

Det meste af tiden

Hvor meget af tiden inden for de sidste 2 uger har du manglet interesse for dine daglige gøremål?

Det meste af tiden

Symptomer

1

I de sidste 4 uger har jeg været meget generet af tilbagevendende mave-tarm problemer (f.eks. kvalme, opkastninger, sure opstød, mavesmerter, tynd mave eller forstoppelse)

Nej

I de sidste 4 uger har jeg været meget generet af brystmerter, hjertebanken eller åndenød

Nej

Har du fodsår eller nedgroede negle?

Nej

Samliv og seksuel aktivitet

I de sidste 4 uger har jeg været meget generet af manglende glæde ved seksualitet eller problemer med at gennemføre samleje

Ikke relevant

Søvn

I de sidste 4 uger har jeg været meget generet af problemer med at sove

Nej

Diabetes i hverdagen

5

Hvordan går det med at passe din diabetes ind i dagligdagen?

Godt

Hvor ofte føler du, at diabetes fylder for meget i din hverdag?

Sjældent

Bekymringer om diabetes

Hvor ofte er du bekymret for risikoen for at få alvorlige komplikationer?

Oftest

Egenomsorg

1 4 1

Hvor tryk føler du dig ved din evne til at passe din diabetes?

Forholdsvist tryk

Blodsukker

2 2

Medicin

1 3 2

Hvor tilfreds er du samlet set med den medicin du tager for din diabetes (tænk på daglig brug, virkning og bivirkninger)?

Tænk på den medicin du tager i forbindelse med behandling af højt blodsukker, kolesterol og blodtryk

Kontakt til behandlere

1

Har du fået undersøgt dine fødder hos en fodterapeut inden for det seneste år?

Nej

Har du fået undersøgt dine øjne for diabetesforandringer inden for det seneste år?

Nej

PRO understøtter en personcentreret tilgang

- Hvad er vigtigt for borger
- Fælles dagsorden
- Dialogstøtte
- Behovsstyret planlægning af forløb
- Ligeværdigt udgangspunkt for samtalen

De sundhedsprofessionelle understøttes til en differentieret tilgang

Behov for mindre

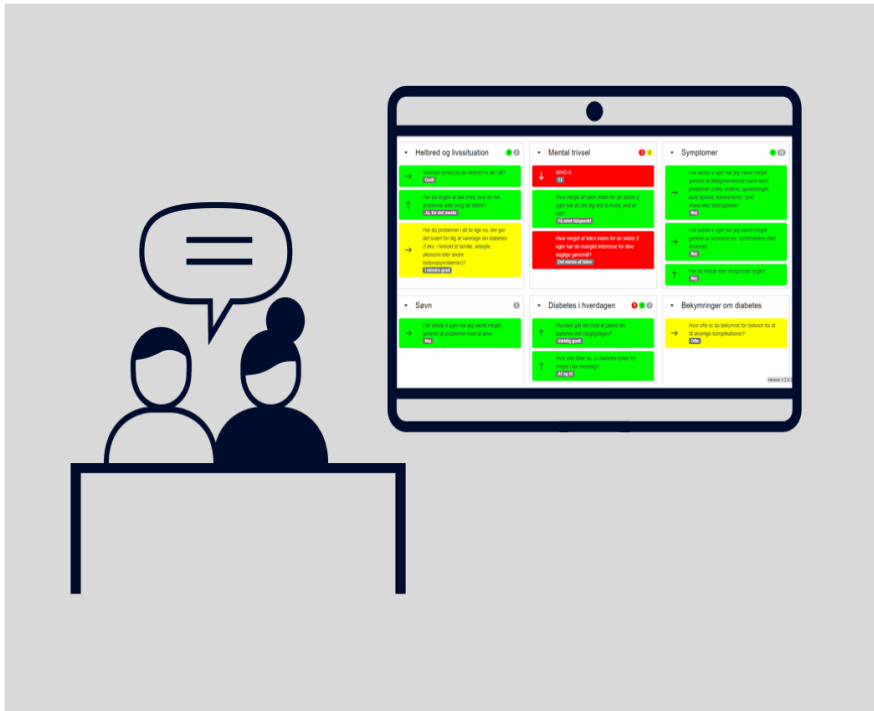
<p>Emner til samtalen</p> <p>Det er vigtigt for mig at tale om: <small>Måske endvidere: Hvad er vigtigt for mig at tale om? Opfølgningen med diabetes Spørgsmål Elevanter af familiemedlemme</small></p> <p>Hvilke andre emner ønsker du at tale om til din næste samtale?</p>	<p>Helbred og livssituation 2 3</p> <p>Generelt helbred Hvordan synes du dit helbred er alt i alt? <small>Værdig punkt</small></p> <p>Har du nogen at tale med, hvis du har problemer eller brug for støtte? <small>Jå, ofte</small></p> <p>Har du problemer i dit liv lige nu, der gør det svært for dig at varetage din diabetes (f.eks. i forhold til familie, arbejde, økonomi eller andre helbredsproblemer)? <small>End ikke</small></p>	<p>Mental trivsel</p> <p>WHO-5 <small>76</small></p> <p>Hvor meget af tiden inden for de sidste 2 uger har du følt dig trist til mode, led af det?</p> <p>Hvor meget af tiden inden for de sidste 2 uger har du manglet interesse for dine daglige gerninger?</p>
<p>Symptomer 1 2 3</p> <p>I de sidste 4 uger har jeg været meget generet af tilbagevendende mave-tarm problemer (f.eks. kvalme, opkastninger, sure opstød, mavesmerter, tynd mave eller forstoppelse) <small>Nej</small></p> <p>I de sidste 4 uger har jeg været meget generet af brystmerter, hjertebanken eller åndenød <small>Nej</small></p> <p>Har du fødsår eller nedgroede negle? <small>Nej</small></p>	<p>Samliv og seksuel aktivitet 3</p> <p>I de sidste 4 uger har jeg været meget generet af manglende glæde ved seksualitet eller problemer med at gennemføre samleje <small>Ikke relevant</small></p>	<p>Søvn</p> <p>I de sidste 4 uger har jeg været meget generet af problemer med at sove <small>Nej</small></p>
<p>Diabetes i hverdagen 1 2</p> <p>Hvoroftest går det med at passe din diabetes ind i dagligdagen? <small>Godt</small></p> <p>Hvoroftest føler du, at diabetes fylder for meget i din hverdag? <small>Altid</small></p>	<p>Bekymringer om diabetes</p> <p>Hvor ofte er du bekymret for risikoen for at få alvorlige komplikationer? <small>Altid</small></p>	<p>Egenomsorg 2 3 4</p> <p>Hvor titing fårer du dig ved din evne til at passe din diabetes? <small>Tys</small></p>
<p>Blodsukker 1 2 3</p> <p>Hvor godt reguleret synes du, at dit blodsukker har været de sidste 4 uger?</p>	<p>Medicin 1 2 3</p> <p>Hvor effektiv er du sammen set med den medicin du tager for din diabetes (tænk på daglig brug, virkning og bivirkninger)?</p> <p>Tænk på den medicin du tager i forbindelse med behandling af andre blodsukker, kolesterol og blodtryk samt for eventuelle senfølger af diabetes såsom nervesmerter, ledersygdomme eller øjenproblemer. <small>Samlet set mindre</small></p>	<p>Kontakt til behandlere</p> <p>Har du fået undersøgt dine fødder hos en fodlæge inden for det seneste år? <small>Jå</small></p> <p>Har du fået undersøgt dine øjne for diabetesforandringer inden for det seneste år? <small>Jå</small></p>

Behov for mere

<p>Emner til samtalen</p> <p>Det er vigtigt for mig at tale om: <small>Ligebevidst (f.eks. pen, kanyl, målepapir, insulinpumpe, fodår) Opfølgningen med diabetes Spørgsmål Elevanter af familiemedlemme</small></p> <p>Hvilke andre emner ønsker du at tale om til din næste samtale?</p>	<p>Helbred og livssituation 2 3 4</p> <p>Generelt helbred Hvordan synes du dit helbred er alt i alt? <small>Mindre godt</small></p> <p>Har du nogen at tale med, hvis du har problemer eller brug for støtte? <small>Nej, aldrig eller næsten aldrig</small></p> <p>Har du problemer i dit liv lige nu, der gør det svært for dig at varetage din diabetes (f.eks. i forhold til familie, arbejde, økonomi eller andre helbredsproblemer)? <small>I høj grad</small></p>	<p>Mental trivsel 1 2</p> <p>WHO-5 <small>4</small></p> <p>Hvor meget af tiden inden for de sidste 2 uger har du følt dig trist til mode, led af det? <small>Det meste af tiden</small></p> <p>Hvor meget af tiden inden for de sidste 2 uger har du manglet interesse for dine daglige gerninger? <small>Det meste af tiden</small></p>
<p>Symptomer 5 6 7</p> <p>I de sidste 4 uger har jeg været meget generet af tilbagevendende mave-tarm problemer (f.eks. kvalme, opkastninger, sure opstød, mavesmerter, tynd mave eller forstoppelse) <small>Nej</small></p> <p>I de sidste 4 uger har jeg været meget generet af brystmerter, hjertebanken eller åndenød <small>Jå</small></p> <p>Har du fødsår eller nedgroede negle? <small>Jå</small></p>	<p>Samliv og seksuel aktivitet 0</p> <p>I de sidste 4 uger har jeg været meget generet af manglende glæde ved seksualitet eller problemer med at gennemføre samleje <small>Ikke relevant</small></p>	<p>Søvn</p> <p>I de sidste 4 uger har jeg været meget generet af problemer med at sove <small>Jå</small></p> <p>Hvordan vil du vurdere kvaliteten af din søvn? <small>Forholdvis dårlig</small></p> <p>Hvor tit sover du dårligt eller uregelmæssigt? <small>Hver nat eller næsten hver nat (5 eller flere gange om ugen)</small></p> <p>Hvor tit har du svært ved at falde i søvn? <small>Hver nat eller næsten hver nat (5 eller flere gange om ugen)</small></p> <p>Hvor tit vågner du for tidligt om morgenen? <small>Hver nat eller næsten hver nat (5 eller flere gange om ugen)</small></p> <p>Hvor tit vågner du flere gange om natten og har svært ved at falde i søvn igen? <small>Hver nat eller næsten hver nat (5 eller flere gange om ugen)</small></p>

Systematik, ensartethed og kvalitet i samtalen

Diætister, fysioterapeuter, sygeplejersker tilgår borgerne på en systematisk måde i samtalerne og komme omkring emner, som er uden for egen faglighed

Ensartet og systematik sikrer at borgerne får samme tilbud uanset hvilken faglighed den sundheds-professionelle har.

Afsluttende samtale, evaluering af forløbet

Emner til samtalen

→ Det er vigtigst for mig at tale om:
Psykiske påvirkninger ved at have diabetes Fysisk aktivitet/motion

Helbred og livssituation 2

→ Generelt helbred
Hvordan synes du dit helbred er alt i alt?
Vældig godt

↑ Har du nogen at tale med, hvis du har problemer eller brug for støtte?
Ja, for det meste

→ Har du problemer i dit liv lige nu, der gør det svært for dig at varetage din diabetes (f.eks. i forhold til familie, arbejde, økonomi eller andre helbredsproblemer)?
Slet ikke

Mental trivsel 5

Symptomer 1

↑ I de sidste 4 uger har jeg været meget generet af tilbagevendende mave-tarm problemer (f.eks. kvalme, opkastninger, sure opstød, mavesmerter, tynd mave eller forstoppelse)
Nej

→ I de sidste 4 uger har jeg været meget generet af brystmerter, hjertebanken eller åndenød
Nej

→ Har du fodsår eller nedgroede negle?
Nej

Samliv og seksuel aktivitet

→ I de sidste 4 uger har jeg været meget generet af manglende glæde ved seksualitet eller problemer med at gennemføre samleje
Nej

Søvn 2 3

→ I de sidste 4 uger har jeg været meget generet af problemer med at sove
Ja

Diabetes i hverdagen 2

→ Hvordan går det med at passe din diabetes ind i dagligdagen?
Vældig godt

→ Hvor ofte føler du, at diabetes fylder for meget i din hverdag?
Sjældent

Bekymringer om diabetes

↑ Hvor ofte er du bekymret for risikoen for at få alvorlige komplikationer?
Af og til

Egenomsorg 1 7

→ Hvor tryk føler du dig ved din evne til at passe din diabetes?
Forholdsvis tryk

Sekundær anvendelse

Kvalitets- udvikling

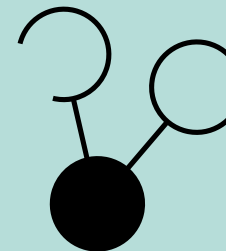
Effektmåling

Populationsniveau:

fx monitorere livskvalitet og mental trivsel

Forskning

På tværs af sektorer

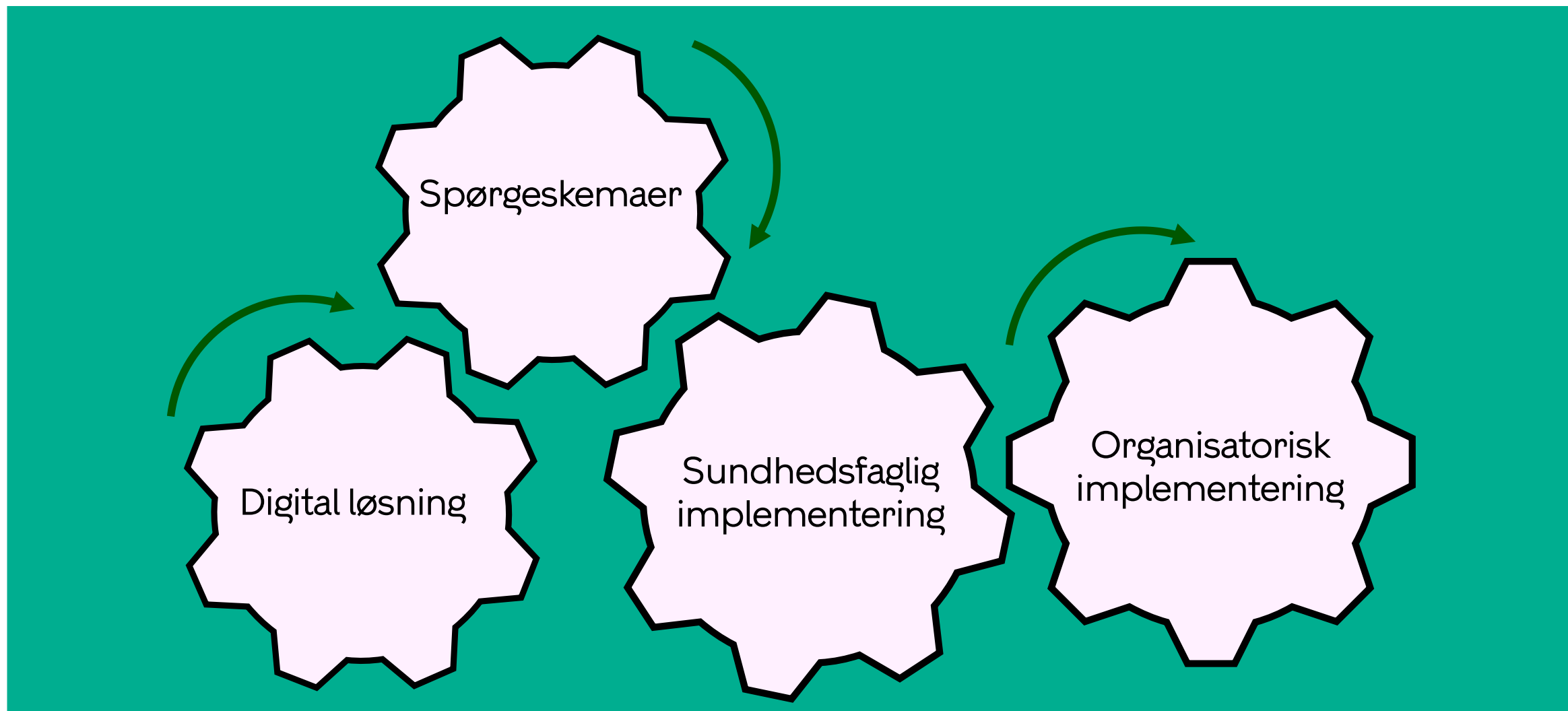

Deling af PRO data på tværs af sektorer
øvrige journal-data mellem kommune,
almen praksis og sygehuse

**Digital borgerinddragelse
kræver fokus på
implementering**

PRO er mere end implementering af et digital spørgeskema

Usikkerhed og tvivl opstår

Hvorfor skærm?

Hvad skal vi bruge det til? Er det bare for data?

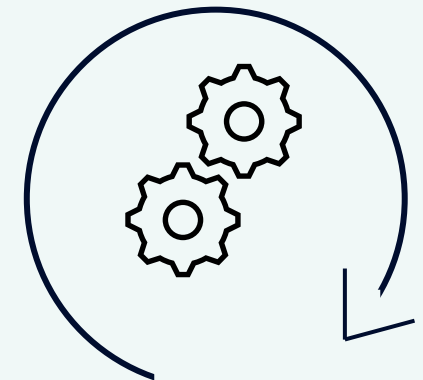
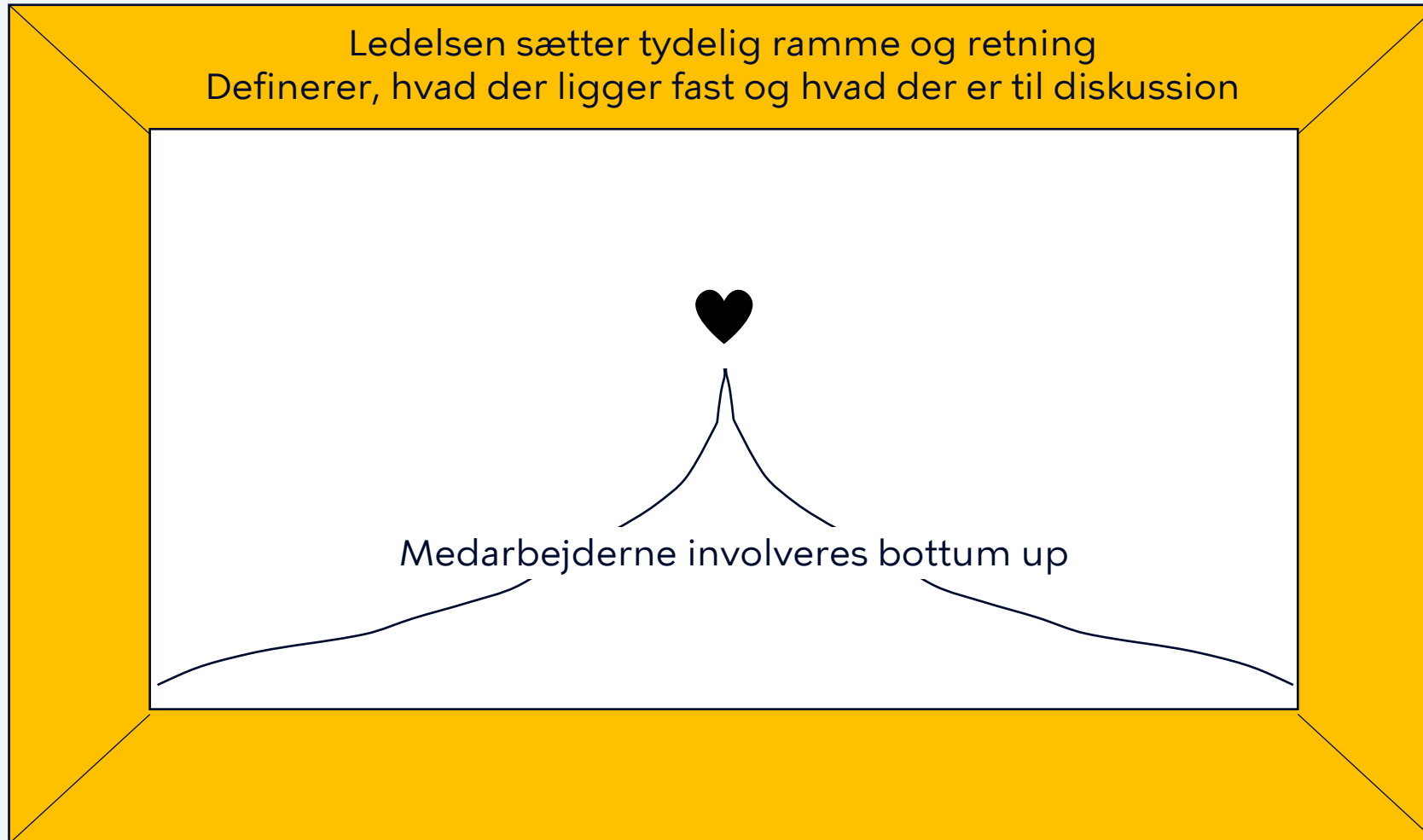
Hvordan kommer man omkring problemstillinger, som man ikke er vant til at tale med borgerne om (fx seksualitet)?

Mange (nye) emner

Hvad skal dokumenteres?

Hvad med alt det andet, som vi også skal nå?

Skab en meningsfuld fair proces for implementering af digitale løsninger

Indflydelse på fx
udformning, afprøvninger
og tilpasninger af
arbejdsgangen

Tid og rammer til at blive fortrolig med digitalt værktøj

- Ekstra tid i opstartsfasen
- 15 ekstra forberedelsestid
- Små grupper for refleksion og opsamling
- Skab formelle rammer for at dele bekymringer eller usikkerhed
- Implementering i nuet, daglig tæt kontakt i drift

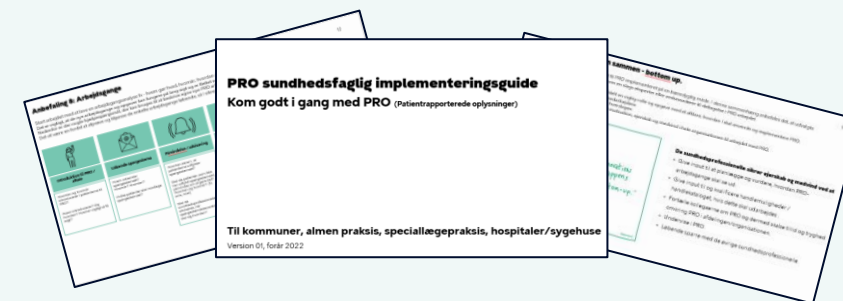

Sundhedsfaglig fortrolig med PRO i samtalerne

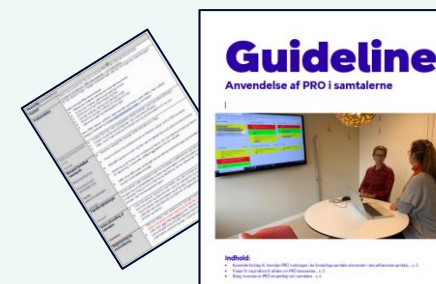
- Prioritér undervisning og fokus på kompetenceopbygning
- Indflydelse på brugen af PRO i samtalerne
- Faglig refleksion og sparring
- Udvalgte sundhedsprofessionelle går forrest som PRO rollemodeller

Implementeringsværktøjer

Implementeringsguide PowerPoint med fraser, skabeloner mm
Om de forskellige trin i implementeringen

Guideline til PRO i samtalerne Hvordan anvender man PRO i samtalerne trin for trin

Webinarer bl.a til ledelser

